

Report of Staff Academi 2021-22

- 1- Prof. Swapnil Garud Dept. of Marathi delivered a very informative lecture on 29/10/2021 on the topic “Lokashahir Vamandada Garud & His Literature”.

Prof. Garud said that Vamandada a Great Lokshahir in Malegoan taluka. He wrote different ‘Bharuds, Ahirani Folksongs he also Enlighten on Family Planning, No Dowry System, Vysanmukti etc. In his lecture he gave the information about Vamandada Garud.

- 2- Prof. Amit Borase delivered a lecture in staff academy on the topic ‘States: Origin and Development’ on 27/11/2021.

In his lecture, he gave an insightful lecture on the subject of the origin and the development of the states in India. He mentioned different school of thoughts regarding the formation of the state, for example the social contract theory, Patriarchy, Matriarchy, Marxist State theory etc.

प्राध्यापक प्रबोधिनी २०११-१२

दि० २९-१०-२०११

व्याख्याते : प्रा० स्वप्नील प्रशांत गरुड

विषय : लोकशाहीर वामनदादा गरुड आणि त्यांचे
प्रबोधनात्मक साहित्य

अध्यक्ष : प्राचार्य हितेंद्र आहेर

* सारांश *

लोकशाहीर वामनदादा गरुड यांचा जन्म १ जून १९२९ रोजी नाशिक जिल्ह्यातील त्यांच्या मामाच्या गावी अजमीर - सौदाणे येथे झाला. त्यांचे बालपण हालाखीत गेली विषमता आणि दारिद्र्य यांच्याशी दोन हात करत वामनदादा झगडत राहिले. दादांचे वडिल रामचंद्र तान्हाजी गरुड मोलमजूरी करायचे. घस्वी परिस्थिती बरीबीची होती. कमाला गेली तसेच स्वायला मिळणार अशी अवस्था होती, तरी सुध्दा - त्यांच्या जमण्यात वामण्यात स्वामिमान होता. दादांनंतर शिवजी, देवराज, रविंद्र, भाऊराव, पांडुरंग आणि यशोदा ही भावंड होती. कुटुंब मोठे आणि कमावणारा एक या रीती प्रमाणे दादांचे वडिल मिळेल ते काम करायचे आणि कुटुंबाचा उदर निर्वाह करायचा असा त्यांचा नित्यनियम असायचा.

१९३५ साली वामनदादांचे वडिल आपले मूळ गाव सोडून रावळगावला आले कारण या काळात रावळगावला बोटवालेचंद हिस्सेचंद दोघी सारखे कारखाने उभारत होते. त्यामुळे या ठिकाणी मोठ्या प्रमाणात मजूर वमांची गरज होती म्हणूनच मिळेल ते काम करण्यासाठी दादांचे वडिल रावळगावला आले होते. दिवसभर काम करून घरी आल्यावर रामचंद्र गरुड सूर (खानई) हे वाद्य वाजवायचे आणि वामनदादा कुटुंबाला वडिलांच्या वाजवण्याकडे बघतच राहायचे. आपणही एखादे वाद्य वाजवावे असे त्यांना वाटत म्हणूनच दादा प्रथम सैबळ वाजवायला शिकले.

वामनदासंचे वादन नैपुण्य : वामनदास शंबळ वादना नंतर पूर
ढोलकी, टिमकी, तबला, ढोलक, मृदंग, घुमट, डफ, डमरू, रणछोरी
ताशा, तुणतुणे अशी कितीतरी भारतीय-चर्मवाद्य ते वाजवीत.
वामनदासंचे स्वतःच तमाशा मंडळ होत त्यात ते गायन, वादन
अभिनय आणि लिखन करायचे. अस म्हणतात की (भावली)
तमाशाच्या राग, गवळणींची सुसुवातच दादांनी केली आहे.
पुढे मात्र एक आधुष्याला कळाटणी देणारी घटना दादांच्या आयु-
ष्यात घडली, ती म्हणजे १९३५ ला मनमाडच्या जाहीर समोर
वामनदास आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची झेट झाली.
त्या दिवसापासून आंबेडकरांच्या विचारांनी आरावून जाऊन त्यांनी
आपल्या तमाशात पारंपारीक राग नकारून देशभक्तीपर पोवाडे,
प्रबोधनात्मक गीते आंबेडकरी विचारांचे गीते सादर करायला सुरुवात
केली. त्यानंतर मात्र दादा यांबले माहीत त्यांनी आपल्या पाच
भांवडांना सोबत घेऊन 'जलसा' पथकाची निर्मिती केली.

आपल्या ह्या जलसयच्या माध्यमातून त्यांनी नाशिक व धुळे
जिल्ह्यातील शेडोवाडी, वाडीवस्तीत जाऊन आंबेडकरांचे विचार
त्यांचा संदेश, आदेश लोकांपर्यंत पोहचवण्याचे काम केले. त्यांना
पुढे आमीग भाभातील बोलीभाषेत म्हणजेच अहिराणी, आध्विरी
भाषेत त्यांनी सामाजिक प्रबोधनाची गीते लिहली व गायली त्यात
अधःप्राध्दा, रुढी, परंपरा कुटुंब नियोजन, शेतकरी आलहत्या, हुंडा
पद्धती, महागाई, बेरोजगारी, शिक्षणा विषयी अशा अनेक विषयांवर त्यांनी
गीते लिहली व आपल्या 'जलसा' पथकाच्या माध्यमातून लोकांपर्य-
ंत पोहचवलीत. त्यांच्या या कार्याची चरवल घेऊन महाराष्ट्र सरकार
ने ५ मे १९६० रोजी त्यांना मुंबई येथे 'लोकशाहीर' ही पदवी
बहाल केली. अशा या लोकशाहीरांचे निवर्ण ११ मे २००० रोजी
वयाच्या ७१ व्या वर्षी शंबळभावला झाले. पण स्वतः मात्र एकच
वाद्ये की वामनदासंचे आखिल अजही अप्रकाशित व अवैधित
आहे. ते पुन्हा जगत समोर यावे व प्रकाशितही व्हावे यासाठी मी
प्रयत्न करणार आहे, धन्यवाद!

क्र. न.	प्राध्यापकांचे नाव.	स्वाक्षर
30	प्रा. वाय. बी. खैरगार	
31	प्रा. बी. पी. अहिर	<u>अहिर</u>
32	प्रा. एम. पी. गावित	
33	प्रा. डी. पी. जोबाळे	
34	" बी. के. गेंडू	<u>गेंडू</u>
35	" डी. डी. आहिर	<u>आहिर</u>
36	" आर. एन. शिस्साठ	<u>शिस्साठ</u>
37	" एन. पी. चंदोळे	<u>चंदोळे</u>
38	" जे. बी. देवरे	<u>देवरे</u>
39	" एस. एस. निकम	<u>निकम</u>
40	" ए. टी. पवार	<u>पवार</u>
41	" एस. एस. ओहरे	<u>ओहरे</u>
42	" अ. एस. गुजरे	<u>गुजरे</u>
43	छोमती एन. वाय. पटील	<u>पटील</u>
44	प्रा. व्ही. पी. के. धरे	<u>धरे</u>
45	" एस. एस. भु. के. शेवळे	<u>शेवळे</u>
46	" एस. एन. निकम	<u>निकम</u>
47	" डी. एस. पाटील	<u>पाटील</u>
48	" जे. पी. बोखरे	<u>बोखरे</u>
49	" भार. पी. चौधरी	<u>चौधरी</u>
50	" भु. भार. वाघ	<u>वाघ</u>
51	" भु. व्ही. ज्योती गावित	<u>गावित</u>
52	" डी. एस. पवार	<u>पवार</u>
53	" एस. भार. जाधव	<u>जाधव</u>
54	छोमती अ. एस. शवळी	<u>शवळी</u>
55	" अ. एस. मंगे	<u>मंगे</u>
56	प्रा. एस. डी. सोनजे	<u>सोनजे</u>
57	प्रा. स्वप्निका शर्मा	<u>शर्मा</u>
58	प्रा. वल्ली महेश की	<u>महेश की</u>
59	या वल्ली सोनिय सु	<u>सोनिय सु</u>

प्राध्यापक प्रबोधिनी सन २०२१-२२.

दि १७-११-२०२१.

व्याख्याते : प्रा. अमित आणा बोरसे
विषय : राज्यसंस्थेचा उगम व विकास
अध्यक्ष : प्राचार्य हितेंद्र आहेर.

* सारांश *

On Saturday, 27-11-2021, Prof. Amit Anna Borase has delivered his speech on "Origin of State and Development." in Staff Aca.

राज्य ही संकल्पना राज्यशास्त्रात मध्यवर्ती मानली जाते. ही संज्ञा सर्वसमावेशक असल्याचे दिसून येते. त्यात विविध संस्था व त्यांच्या कायद्या अंतर्भाव होतो. मात्र इतर संस्था व राज्यसंस्था व सभ्यसंस्थांमध्ये महत्त्वाचा फरक आहे. इतर संस्था स्वेच्छाधारित असतात, व्यक्तीला त्या संस्थांमध्ये रस असेल तरच व्यक्ती त्या संस्थेची सभासद होते. उदा. जातीसंस्था, धर्मसंस्था, वित्तसंस्था इ. या संस्थांचे सदस्यत्व स्वीकारणे नसते. उलट विशिष्ट भूभागवर वास्तव्य करणारी व्यक्ती ही त्या राज्याची सदस्य असतेच त्या व्यक्तीला राज्याच्या आदेशाचे पालन करणेच लागते. याचाच अर्थ 'राज्य' ही संस्था इतर सर्व संस्थांच्या तुलनेत अत्युच्च शिखरावर (A peak body) असते आणि ती इतर संस्थांच्या तुलनेत सर्वश्रेष्ठ असते.

Geoffrey Roberts यांनी आपल्या 'A Dictionary of Political Analysis' या ग्रंथात राज्याची व्याख्या केली आहे. एका विशिष्ट राजकीय सत्ताधऱ्यांचे नियंत्रणात असलेला विशिष्ट भूभागाने सीमित असलेला जनसमुदाय म्हणजे राज्य! या सत्ताधारी गटाने तयार केलेल्या नियमांचे पालन हा जनसमुदाय करित असतो. हे आज्ञापालन त्या सत्ताधारी गटात एकवटलेल्या शक्तीमुळे शक्य होते.

या व्याख्येतून काही गोष्टी स्पष्ट होतात, एखाद्या संस्थेला राज्य म्हणून ओळख मिळण्यासाठी काही धर्क

आवश्यक असतात.

- ① लोकसंख्या (Population) :- राज्य ही एक मानवी संस्था आहे. त्या अर्थाने मानव व त्याचा समूह हा राज्याचा आवश्यक घटक बनतो. राज्याची लोकसंख्या किती असावी याबाबत विभिन्न मते आहेत. अरीस्टॉटलच्या मते, राज्य स्वयंपूर्ण आणि सुरक्षित असू शकेल इतकी लोकसंख्या असावी. आधुनिक राज्ये ही लष्करी सामर्थ्याच्या दृष्टिकोनातून जास्त लोकसंख्येची असावीत अशी धारणा बनत गेली आहे. ही लोकसंख्या एकजिनसी असावी.
- ② भूप्रदेश (Land) :- प्रत्येक आधुनिक राज्याचे अस्तित्व हे त्याच्या भूप्रदेशावर अवलंबून असते. भूप्रदेशाशिवाय राज्याची कल्पना अशक्य आहे. मानवाने आपल्या आदिम भटक्या अवस्थेला व अस्थैर्याला कंटाळून विशिष्ट भूप्रदेशात कायमस्वरूपी राहण्याला प्राधान्य दिले. आधुनिक काळात राज्यांनी आपल्या भूसीमा काटेकोरपणे निश्चित केल्या आहेत.
- ③ शासनसंस्था (Government) :- एखाद्या संस्थेला राज्य म्हणून मान्यता मिळण्यासाठी शासनसंस्थेची गरज असते. राज्यातील लोकसंख्येला काही नियमांद्वारे संघटीत ठेवणारी व राज्याची इच्छा व्यक्त करणारी येतणाऱ्या घटक शासनसंस्था होय.
- ④ सार्वभौमत्व (Sovereignty) :- राज्य निर्माण होण्यासाठी सार्वभौमत्वाची आवश्यकता असते. सार्वभौमत्व या वैशिष्ट्यामुळे मानवी व्यवहारातील इतर संस्थांपेक्षा राज्यसंस्था वेगळी होते. राज्याव्यतिरिक्त इतर कोणतीही सार्वभौम नसते.

थोडक्यात लोकसंख्या, भूप्रदेश, शासन व सार्वभौमत्व हे चार घटक ज्या संस्थेकडे असतात. त्या संस्थेला राज्यसंस्था म्हणून ओळखले जाते.

अ. नं. प्राध्यापकान्ते नाव स्वाक्षरी

१. प्राचार्य. एच. आर. आहिर
२. डॉ. ए. बी. पवार
३. प्रा. पी. एन. ठाकरे
४. डॉ. एम. एच. आहिर
५. प्रा. की. एम. जोशी
६. डॉ. डी. के. आहिर
७. प्रा. बी. के. देवरे
८. प्रा. एम. आर. वच्छाव
९. प्रा. एस. की. पवार
१०. डॉ. एस. डी. ठाकरे
११. प्रा. जे. जे. देवरे
१२. डॉ. एस. एन. भामरे
१३. प्रा. आर. एस. गुंजाळ
१४. प्रा. की. डी. काकविपूरे
१५. डॉ. जे. की. चव्हाणे
१६. डॉ. डी. एम. सुरवसे
१७. डॉ. जे. आर. भद्राणे
१८. डॉ. की. के. वाहुके
१९. डॉ. एस. बी. बनसोडे
२०. प्रा. सी. बी. दाणी
२१. प्रा. आर. बी. बोडे
२२. प्रा. जे. आर. कडु
२३. प्रा. जे. जे. वोरसे
२४. प्रा. बी. एस. लुड
२५. प्रा. डी. एस. शिंदे
२६. प्रा. ~~जे.~~ आर. जे. पवार
२७. प्रा. टी. एस. वाघ
२८. प्रा. एस. एस. कुंदे

Ans.
Pranav
Pranav

M.L.
Pranav
Pranav

Pranav
Pranav
Pranav

Pranav
Pranav
Pranav

Pranav
Pranav
Pranav

Pranav
Pranav
Pranav

Pranav
Pranav
Pranav

- 30 प्रा. वाय. बी. केरगार
 31 प्रा. बी. पी. अहिरे
 32 * प्रा. एम. पी. गावित
 33 प्रा. डी. पी. शेळगे
 34 प्रा. एस. पी. गुरुड
 35 प्रा. वळवी मोरेश बी.
 36 प्रा. वळवी संदीप एस.
 37 प्रा. बी. के. रौदळ
 38 प्रा. डी. डी. ओहरे
 39 प्रा. आर. पुन. शिरसाठ
 40 प्रा. एम. पी. चंद्राप्ते
 41 प्रा. डी. बी. देवरे
 42 प्रा. एम. एम. निळम
 43 प्रा. ए. टी. पवार
 44 प्रा. एम. एम. आहिरे
 45 प्रा. ए. एम. गुजरे
 46 श्रीमती पुन. वाय. पाटील
 47 प्रा. व्ही. पी. केदार
 48 प्रा. यु. के. शेळगे
 49 प्रा. एस. पुन. निळम
 50 प्रा. डी. एस. पाटील
 51 प्रा. जे. पी. बोरुसे
 52 प्रा. आर. पी. चौधरी
 53 प्रा. यु. आर. वाघ
 54 प्रा. यु. व्ही. गावित
 55 प्रा. डी. एस. पवार
 56 प्रा. एस. आर. भामरे
 57 श्रीमती सु. एस. गुरुकी
 58 — अ. एस. मोर
 59 प्रा. एच. डी. सोनजे

~~Share~~
 N. A.

~~Share~~
 EMD

निळम

विवर्ध

Share

~~Share~~

Share

Share

Share

Share

Share

Share

Share

Share

निळम

Share

Share

Share

Share

Share

Share

Share

Share

Share

Share

Share

Share

Share

